
Ansøgning – åben pulje

Vedrørende

Feedback på EUD

Udvikling af praksisnær feedbackramme

01-11-2017 – 01-12-2019

Ansøger

Ansøger:

Mercantec

Navn:

Mette Selchau

Evt. afdeling:

Adresse:

H. C. Andersens Vej 9

Postnummer og by:

8800 Viborg

Kontaktperson:

Eva Møller Jensen

E-mail:

emje@mercantec.dk

Tlf.:

3063 4272

CVR. Nr.:

14940596

Resumé

Projektet skal gennem udvikling og afprøvning af en feedbackramme, der løfter de formative feedbackbehov, der er på EUD med hensyn til at nå konkrete læringsmål for den enkelte elev. Projektet skal understøtte lærerne på især teknisk EUD i at give konstruktiv og involverende feedback løbende i den daglige undervisning, så eleverne kan blive så dygtige de kan.

Der er primært fokus på feedback i 2 afdelinger i de uddannelsesspecifikke fag (og dermed også feedback i praksislæringen), men de udviklede produkter (feedbackramme og demonstrationsvideoer) vil være af en sådan karakter, at de er umiddelbart overførbare til andre afdelinger og uddannelsesinstitutioner i Region Midtjylland.

Læsevejledning

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	3
Indhold og baggrund for ansøgningen	3
Punkt 1. Formål og mål	4
Punkt 1 nr. 1 Formål	4
Punkt 1 nr. 2 Mål	4
1. del - etablering af teoretisk og organisatorisk grundlag	6
2. del - udvikling af prototype for feedbackramme og afstemning med praksis	6
3. del - afprøvning og videreudvikling af feedbackramme	6
4. del - endelig udvikling af feedbackramme og spredning i organisationen	7
Punkt 2. Målgruppen	8
Punkt 3. Læring	8
Punkt 4. Effekt og resultatkrav	8
Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav	8
Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift	9
Ansøgning del 2	10
Punkt 6. Beskrivelse af indhold	10
Punkt 7. Organisering og aktører	10
Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe	10
Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse	10
Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere	11
Punkt 8. Forankring	11
Punkt 9. Effektkæde	11
Punkt 10. Budget	11
Punkt 10 nr. 1 Budget	11
Punkt 11. Underskrift	13

(Indholdsfortegnelsen opdateres ved at stå på feltet – højreklikke og vælge opdater felt.)

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Dette projekt handler om tydelige læringsmål og feedback i undervisningen på grundforløb 2, særligt med fokus på de uddannelsesspecifikke fag. Reformen stiller krav om en styrket undervisningskvalitet bl.a. gennem synlige mål og feedback. Dermed er feedback og evaluering begreber, der fylder både i den uddannelsespolitiske og pædagogiske debat - og helt ind på lærerværelset og i undervisningslokalet. Forskningen viser, at der er en sammenhæng mellem feedback og elevernes læringsudbytte (*Hattie, J. (2013): Synlig læring – for lærere*). Når læreren synliggør og indgår i dialog med eleverne om, hvad der skal læres og hvor undervisningen peger hen, så reduceres usikkerheden og forvirringen blandt eleverne og læringsudbyttet øges.

Projektet tager udgangspunkt i en hypotese om, at erhvervsskolelærerne allerede gør rigtig meget i undervisningen - de arbejder med tydelige læringsmål og med at give deres elever feedback. Alligevel er det en udfordring for mange lærere at finde både tid og form på den formative feedback i selve undervisningen. Samtidig giver elever generelt på erhvervsuddannelser udtryk for, at de ikke får tilstrækkelig respons på deres indsats (*Friche, N. og Slottved, M. (2016): Pædagogisk ledelse og feedback i erhvervsskole, Ceptra-striben, nr. 21*). Derudover udfordres læreren af, at en stor del af den viden, der indgår i undervisningen, er kropslig og æstetisk viden, som kan være svær at italesætte.

Den kropslige og æstetiske viden er bl.a. den viden der skaber elevernes fagidentitet, og som de bliver evalueret på, når de får en praktikplads. Derfor er den løbende feedback på bl.a. de kropslige og æstetiske processer et afgørende omdrejningspunkt i undervisningen, som kan øge elevernes motivation og robusthed. Og som i sidste ende kan øge deres chance for at gennemføre uddannelsen, samt ruste dem til at møde den arbejdspladskultur, som er kendetegnende for de fag, som de uddannes til.

Der er begrænsede erfaringer med feedback i en erhvervsskolekontekst - en stor del af forskningen og projekterne tager udgangspunkt i gymnasieskolen og folkeskolen og de vidensformer, der er på spil i disse skolekontekster. Den viden som forskningen og projekterne producerer er ikke umiddelbart overførbart til en erhvervsskolekontekst, i det undervisningen og mange af de vidensformer, der er på spil her, adskiller sig væsentligt. Der er stor forskel på, om der skal gives feedback på en skriftlig opgave eller på den kropslige viden, der er kendetegnende for mange erhvervsuddannelser fx. det at røre en bearnaise, skifte olie på en motor, klippe og føne en bombage, skære i smig, eller vide hvordan man holder korrekt på hammeren eller høvlen.

Projektet arbejder med en bottom-up strategi, således at det lærerne allerede gør videreudvikles og kvalificeres og der sikres et teoretisk grundlag og en organisatorisk forankring.

Den organisatoriske forankring knytter sig til Mercantec' pædagogiske strategi, der tager afsæt i skolens strategi og pædagogiske tankesæt (Kilde: <http://www.mercantec.dk/om-mercantec/den-paedagogiske-strategi>) og består af 7 pejlemærker.

Et af pejlemærkerne: **"Læringstilgangen tager afsæt i tydelige og aftalte læringsmål"**, udfoldes således:

"tydelige og aftalte mål er essentielle for elevens motivation for læring. Både underviser og elev følger løbende tæt op på den enkeltes progression i forhold til mål og delmål. Dette sker bl.a. gennem en konstruktiv og involverende feedback, der hele tiden har fokus på udvikling"

Kilde: <http://www.mercantec.dk/om-mercantec/den-paedagogiske-strategi/laeringstilgangen-tager-afsæt-i-tydelige-og-aftalte-laeringsmaal>)

Projektet søger dermed at understøtte lærerne i at give denne konstruktive og involverende feedback løbende i deres daglige undervisning, så de kan støtte og udfordre eleverne til at blive så dygtige de kan.

Projektet består af 4 dele, hvoraf del 3 - "afprøvning i praksis" gennemføres i 3 loops. Vi ved fra lignende projekter (KORA: *Tydelig feedback på erhvervsuddannelsernes grundforløb, 2014*

[http://www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i9333/Kan-tydelig-feedback-mindske-frafald-paa-](http://www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i9333/Kan-tydelig-feedback-mindske-frafald-paa-erhvervsuddannelserne)

[erhvervsuddannelserne](http://www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i9333/Kan-tydelig-feedback-mindske-frafald-paa-erhvervsuddannelserne)), at det tager tid at udvikle en feedback-kultur og dermed kræver en længerevarende indsats. Projektet søger derfor gennem designet med afprøvningsloops og en tæt kobling til praksis at sikre en forankring af feedbacken i undervisningen, samt at understøtte udviklingen af en kultur for feedback på skolen og blandt de deltagende lærere.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

Formålet med projektet er at udvikle en feedbackkramme, der løfter de formative feedbackbehov, der er på EUD med hensyn til at nå konkrete læringsmål for den enkelte elev. Feedbackkrammen skal være af sådan en karakter, at den kan bruges i andre afdelinger.

Punkt 1 nr. 2 Mål

Langsigtede mål:

Projektet vil medføre:

- At flere unge gennemfører EUD
- At flere unge opnår en robusthed og motivation, der sætter dem i stand til at indgå aktivt i en lærende kultur på arbejdspladsen
- At erhvervsuddannelsernes image bedres, så flere unge vælger EUD på vejen til en faglært karriere

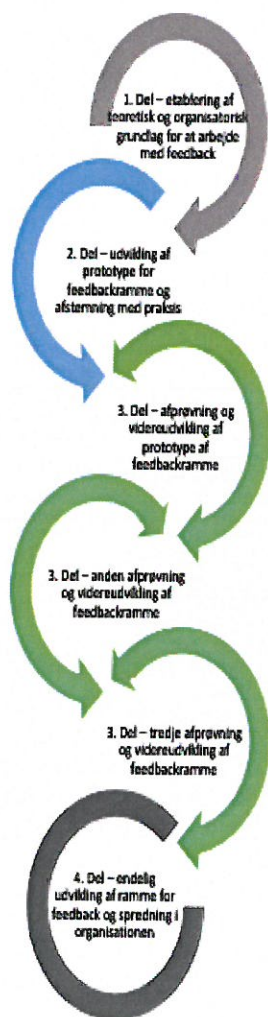
- At undervisningen bliver mere effektiv, og at vi derved får flere elever, der når overgangskravene efter grundforløbet.
- At alle elever kan udfordres optimalt og blive så dygtige som muligt.

Kortsigtede mål:

Projektet vil medføre:

- At der udvikles en feedback-ramme, som kan overføres til andre tekniske uddannelser
- At feedbackrammen anviser klare og konstruktive handlemåder for lærernes feedback
- At flere elever får bedre feedback og dermed bedre læring i praksisundervisningen
- At flere elever udtrykker tilfredshed med den feedback, de modtager
- At lærerne oplever at feedback bliver en ubesværet del af undervisningen

Overblik over projektfLOW– aktivitets- og tidsplan:

Projektdeel	Indhold	Tid
1. Del – etablering af teoretisk og organisatorisk grundlag for at arbejde med feedback	• Afdækning af viden på feltet – både teoretisk viden og viden fra undersøgelser og projekter • Afdække Mercantec's pædagogiske strategi og foreløbige arbejde med synlige læringsmål og feedback • Udvikle udkast til prototype for feedbackramme	November 2017 – December 2017
2. Del – udvikling af prototype for feedbackramme og afstemning med praksis	• Observation af undervisning • Afstemme og videreudvikle af prototype for feedbackramme	December 2017 – Januar 2018
3. Del – afprøvning og videreudvikling af prototype for feedbackramme	• Afprøve prototype for feedbackramme i undervisningen • Observation af undervisning • Videreudvikle på prototype for feedbackramme	Februar 2018 – august 2018
3. Del – anden afprøvning og videreudvikling af feedbackramme	• Afprøve feedbackramme i undervisningen • Observation af undervisning • Videreudvikle feedbackramme	August 2018 – december 2018
3. Del – tredje afprøvning og videreudvikling af feedbackramme	• Afprøve feedbackramme i undervisningen • Observation af undervisning • Videreudvikle feedbackramme	Januar 2019 – juni 2019
4. Del – endelig udvikling af feedbackramme og spredning i organisationen	• Udvikling af endelige feedbackramme • Produktion af videoer • Aftsluttende formidlingsworkshop	Juni 2019 – december 2019

1. del - etablering af teoretisk og organisatorisk grundlag

Formål

Denne del af projektet har til formål at sikre et teoretisk grundlag for lærernes arbejde med feedback, samt at sikre at den pædagogiske strategi inddrages i projektets arbejde med feedback.

Aktiviteter

- Omsætte teorien om synlige læringsmål og feedback, særligt med fokus på sammenhængen mellem det at give feedback op imod et synligt læringsmål, samt at gøre det praksisnært i form af eksempler. Endvidere definere begreberne: formativ - summativ evaluering, aktivitetsmål- læringsmål igen både teoretisk, men også med praktiske eksempler
- Udfolde pejlemærke 1 i den pædagogiske strategi
- Udvikle udkast til dynamiske ramme for feedback i undervisning, der bl.a. tager højde for de særlige processer, der knytter sig til kropslig og æstetisk viden.

Produkt

Korte teorioplæg og begrebsdefinitioner, som understøtter den dynamiske feedbackramme

Udkast til ramme for feedback

2. del - udvikling af prototype for feedbackramme og afstemning med praksis

Formål:

På baggrund af observationer og samtaler med lærere og elever afdække behov for rammer, redskaber og metoder til at systematisere feedbacken.

Aktiviteter

- Observationer af undervisning og feedback-seancer fortrinsvis praksisorienterede undervisningssituationer
- Observationer på grundforløb 2 på to forskellige fagområder med opmærksomhed på gode ideer til konstruktion af feedbackramme
- Interviews med lærere og elever om hvordan der konkret arbejdes med brugen af læringsmål og formative feedbackformer i undervisningen
- Sparring med pædagogisk konsulent
- Udvikling af prototype for praksisnær feedbackramme

Produkt

Dynamiske elementer til praksisnær feedbackramme

3. del - afprøvning og videreudvikling af feedbackramme

Projektets 3.del bygger på løbende undervisningsobservationer og interviews med lærere og elever om feedback. I denne del skal der videreudvikles på byggesten til feedbackramme. Disse processer tænkes dynamisk på den måde, at indhøstede erfaringer skal afprøves og videreudvikles. Derfor gentages arbejdsgangen fra 3.dels første fase flere gange.

Videreudvikling af feedbackramme kommer til veje ved afprøvning af nye praksisnære tiltag og ideer i grundforløbet i loops i alt tre gange.

Formål

Denne del af projektet har til formål at indsamle data om lærernes konkrete arbejde med læringsmål og feedback med henblik på at kunne udvikle og dele gode handlemåder og ideer til tydelig og praksisnær feedback

Aktiviteter

- Konkret afprøvning af handlemåder for lærerne i arbejdet med feedback
- Observation af undervisning hvor der arbejdes med byggesten til en dynamiske feedback-ramme
- Videreudvikling af feedbackramme på baggrund af observationer og interviews med lærere og elever
- Udvikling af ideer til hvordan erfaringer kan deles med kolleger og andre afdelinger

Produkt

Konstruktion af ramme for tydelig og praksisnær feedback, der bygger på relevante praksiserfaringer. Ideer til effektiv deling af indhøstede erfaringer til praksisnær feedbackramme til andre afdelinger og skoler

4. del - endelig udvikling af feedbackramme og spredning i organisationen

Formål

Efter de 3 afprøvningsloops og observationer er formålet i samarbejde med lærerne at udvikle en dynamisk praksisnær feedbackramme, der kan bruges i den daglige arbejde som en aktiv del af undervisningen. Feedbackrammen skal understøtte elevernes feedback i forhold til de synlige mål. Eleverne skal opleve en feedbackkultur, der styrker deres robusthed og motivation i forhold til den arbejdskultur de møder på deres praktiksteder. Feedbackrammen skal udarbejdes, så den kan overføres til forskellige kontekster og kan spredes til andre afdelinger og erhvervsskoler.

Aktiviteter

- Udvikle den endelige feedback ramme
- Workshop på lærernes egne afdelinger og skolens andre afdelinger, der ikke har været med i projektet.
- På sigt tilbyde andre erhvervsskoler workshop og mulighed for observation eller sparring omkring feedback rammen

Produkt

Vidæosekvenser, der viser det teoretiske grundlag for feedbackrammen, praksiseksempler i brugen af rammen, lærernes overvejelser om fordel og ulemper ved rammen, og endelig et ledelsesmæssigt perspektiv på, hvordan det kan forankres i organisationen.

Koncepter for workshop, hvor vi vidensdeler og spreder konceptet.

Punkt 2. Målgruppen

Primær målgruppe er undervisere på teknisk EUD, GF2.

Sekundær målgruppe er elever på GF2, teknisk EUD, som skal interviewes og deltage i afprøvninger vedrørende feedback.

Målgrupperne nås gennem både observation, interviews, workshops og afprøvning af konkrete indsatser omkring feedback.

Både undervisere og elever evaluerer på indsatsen i en løbende dialog, og man måler på undervisernes og elevernes tilfredshed og oplevelse af feedback.

Punkt 3. Læring

Læringen er, hvordan konstruktiv og involverende feedback kan inddrages løbende i den daglige undervisning på EUD, hvor underviseren ofte har mange elever på holdene, der er på vidt forskellige niveauer, og som skal ende på forskellige niveauer. Underviserne skal kunne støtte og udfordre eleverne til at blive så dygtige de kan.

Punkt 4. Effekt og resultatkrav

Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav

Mål 1		
Etablering af grundlag for at arbejde med feedback		
Resultatkrav	Målemetode	
Resultatkrav 1.1 <i>Styregruppe og eksterne konsulenter beskriver krav til grundlags-research</i>	<i>Ultimo januar 2018 foreligger et skriftligt grundlag pba. research og observationer</i>	
Mål 2		
Udvikling og afprøvning af feedback-ramme		
Resultatkrav	Målemetode	
Resultatkrav 2.1 <i>Afdækning af undervisernes</i>	<i>Observation og interviews med</i>	

<i>feedbackpraksis</i>	<i>min. 2 lærere og 2 elever pr afdeling i januar 2018</i> <i>Prototype til feedbackramme er udviklet til min 2 afdelinger</i>
Resultatkrav 2.2 <i>Afprøvning og videreudvikling i loops af feedbackramme og tilhørende videosekvenser</i>	<i>Feedbackramme og videosekvenser foreligger efterår 2019</i>
Mål 3 <i>Implementering og formidling</i>	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 3.1 <i>Styregruppen udarbejder i samarbejde med ekstern konsulent krav til afsluttende evaluering</i>	<i>Evaluerings med feedbackrammer, videoer og læring foreligger efterår 2019</i>
Resultatkrav 3.2 <i>Styregruppen udarbejder i samarbejde med ekstern konsulent plan for afsluttende formidlingsworkshop</i>	<i>Afsluttende formidlingsworkshop afholdes ultimo 2019.</i>

Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift

Der afrapporteres halvårligt til Region Midtjylland, hvor der følges op på de aktiviteter, der jf. Resultatmål er afviklet.

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7. Organisering og aktører

Projektet er organiseret i et samarbejde mellem Mercantec og VIA, Aarhus. VIA byder ind med viden og erfaring omkring effektive feedback-metoder, og understøtter arbejdet med at udvikle en praksisbaseret feedbackramme.

Fra VIA indgår følgende i projektet:

Karin Hjarte Jacobsen, lektor

Lene Mark, lektor

Christina Højlund, adjunkt og koordinator

Fælles for konsulenterne fra VIA er, at de underviser på Diplomuddannelsen i erhvervspædagogik og indgår i forsknings- og udviklingsprojekter inden for det erhvervspædagogiske område. Forankring til både undervisning, forskning- og udviklingsarbejde sikrer, at konsulenterne har en tæt tilknytning til både praksismiljøer, men også en stor viden om det erhvervspædagogiske felt.

Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe

Styregruppen består af:

Mette Selchau, Mercantec, vicedirektør, projektansvarlig

Christina Højlund, VIA, adjunkt, koordinator af VIAs indsats

Kasper H. Overgaard, Mercantec, pædagogisk konsulent, tovholder

+ 1-2 repræsentanter fra EUD-afdelingerne.

Styregruppen mødes minimum 4 gange årligt og følger op på projektets udvikling.

Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse

Tovholder på den pædagogiske indsats er Kasper Overgaard, Mercantec.

Projektkoordinator vedr. administration er Eva Møller Jensen, projektleder.

Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere

Se venligst ovenfor.

Punkt 8. Forankring

Projektet formidles via ESØ-samarbejde til andre erhvervsskoler i Region Midtjylland, og til den afsluttende workshop i efteråret 2019 inviteres bredt.

Punkt 9. Effektkæde

Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
Undervisere på EUD giver bedre og mere ubesværet feedback ud fra en klar og konstruktiv feedbackramme Flere elever udtrykker tilfredshed med feedback på EUD	Flere elever opnår øget læring	Flere unge opnår større trivsel og motivation for EUD	Flere unge fastholdes i erhvervsuddannelse. Flere unge gennemfører EUD og opnår faglærte kompetencer

Kritiske antagelser:

Unge på GF2 opnår større læring gennem målrettet og direkte feedback

Undervisere er motiveret for at arbejde eksplicit med feedback

Undervisere på EUD giver bedre og mere konstruktiv feedback ud fra synlige læringsmål

Punkt 10. Budget

Punkt 10 nr. 1 Budget

Udgiftsposter	Udgiftsbudget			
	2017	2018	2019	4. år
Udgiftsbudget (i 1000 kr)				
Koordinering og deltagelse i styregruppe	17	17	17	
Afdækning af teoretisk grundlag	30			
Undersøgelse	15			
Udvikling af overordnet ramme for feedback	15			
Observation af undervisning	27			
Interviews, lærere / elever	16			
Sparring		6		
Databearbejdning		26		
Udvikling af prototype		27		
Observation af undervisning 2		41		
Interviews, lærere / elever		16		
Databearbejdning		26		
Videreudvikling af prototype		27	13	
Afprøvning i afdelinger		66	28	
Udvikling af endelig feedbackramme			63	
Udvikling af videoer			11	
Forberedelse af og afholdelse af workshops			51	
Forplejning seminar + kørsel	4	12	22	
Kørselstid, VIA	4	12	12	
Projektledelse	4	7	9	

Administration	4	4	4	
Revision			12	
Total	136	287	242	
Finansieringsbudget	Ansøgningen er baseret på følgende finansiering:			
Finansiering (i 1000 kr.)	2017	2018	2019	
Selvfinansiering	20	91	54	
Stat				
Region	116	196	188	
Kommune				
Private				
Øvrige				
Total	136	287	242	

Punkt 11. Underskrift

Sted, dato 11/9 2017
mercantec⁺
 karrierecenter midt
 H.C. Andersenvej 8800 Viborg
 Tlf. +45 89 50 33 00 • Fax +45 89 50 33 01